

Collegii Theologici, In Universitate Rostochiensi, Decanus, Doctores Et Professores, Ad Actum Solennem Disputationis Inauguralis, De Monarchia Ecclesiastica, Ex Vers. XVII. & XVIII. Cap. XVI. Matth. a ... Dno. M. Johanne Ludovico Ruelio, Regio Pastore ad templum cathedrale & Archipresbytero apud Strasburgenses Borussorum ... Die 1. Septemb. more consueto, instituendum, Academiae Rectorem Magnificum, Professores Excellentissimos, Doctores ... amice invitant

[Rostock]: Kilius, 1659

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn746962614>

Druck Freier Zugang

6

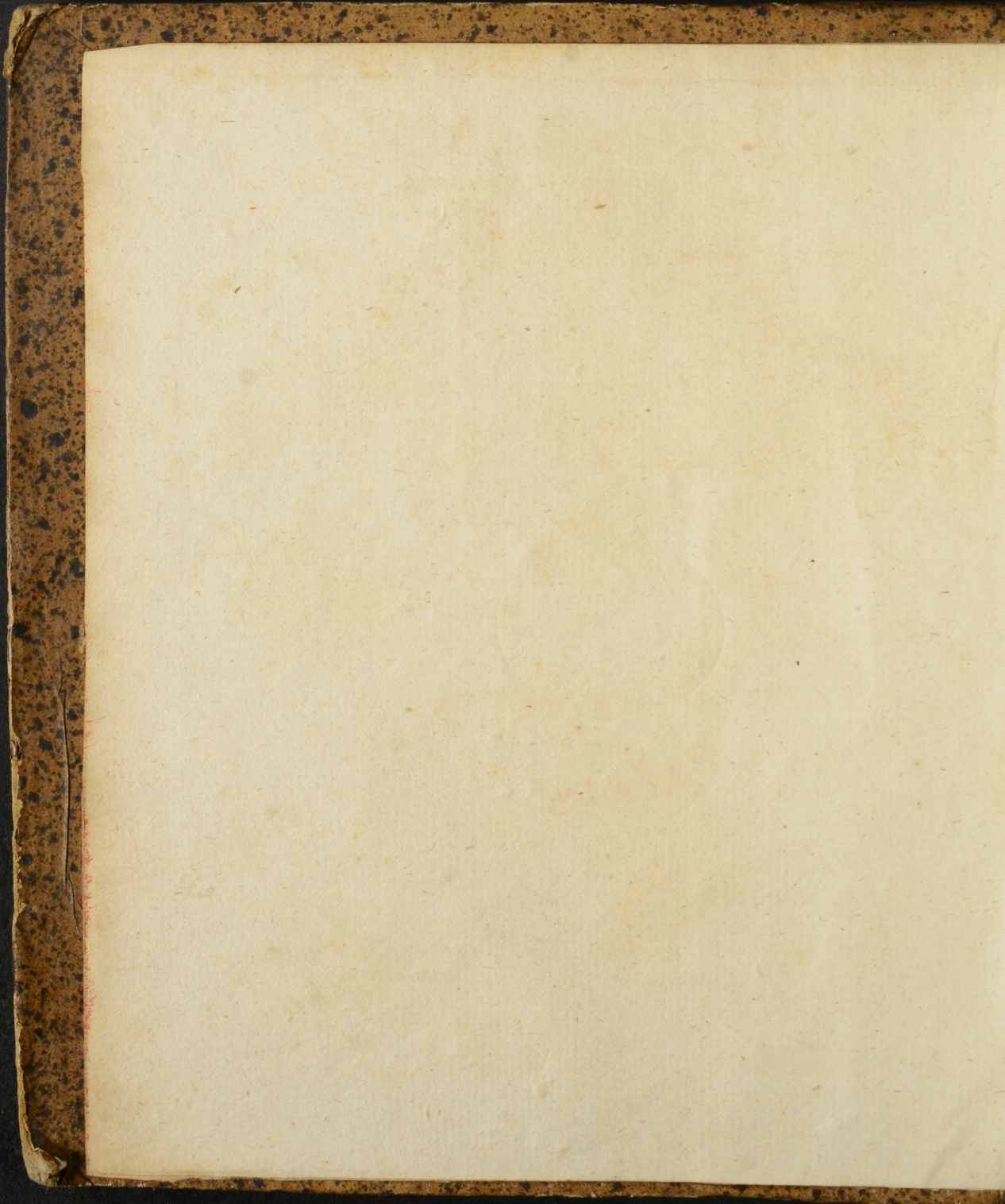
41

Fa - 1092 (41.)

2.

3.

4.

COLLEGII THEOLOGICI,
IN
UNIVERSITATE ROSTOCHIENSI,
DECANUS, DO-
CTORES ET PRO-
FESSORES,

AD
ACTUM SOLENNEM
DISPUTATIONIS INAUGURALIS,

De
MONARCHIA ECCLE-
SIASTICA,

Ex Verſ. XVII. & XVIII. Cap. XVI. Matth.

à
REVERENDO ET CLARISSIMO VIRO

Dno. M. IOH ANNE LUDOVICO

RUELIO, Regio Paſtore ad templum cathedrale & Ar-
chipreſbytero apud Strasburgenſes Boruſſorum,

AUSPICE JESU,

Die 1. Septemb. more conſueto, iſtituendum,

Academiæ RECTOREM MAGNIFICUM, Profefſo-

res Excellentiſſimos, Doctores, Civesq; Clariſſimos & Præ-

ſtantiſſimos, nec non Literarum & Literatorum Fautores

(reſpective) obſervanter, officioſè,

amicè invitant.

☞): (: ☞): (: o): (: ☞): (* *): ☞): o): (: ☞): (: ☞)

Typis Heredum NICOLAI KILII, Acad. Typogr.

ANNO M DC LIX.

30.

29.

28.

Uanti momenti, quantarumq; consequentiarum contra Papalem Monarchiam, sit illa de Pontificis alicujus œcumenici in spiritualibus & temporalibus absolutâ potestate, controversia, confessus est ingenuè Bellarminus in præf. libr. de Pontifice Romano: *Cum de primatu Pontificis agitur, (ait) de summa rei Christiane agitur. Id n. queritur, debeatne Ecclesia diutius consistere, an verò dissolvi & concidere? Quid enim aliud est querere, an oporteat ab edificio fundamentum removere, à grege Pastorem, ab exercitu Imperatorem, Solem ab astris, caput à corpore; quam an oporteat edificium ruere, gregem dissipari, exercitum fundi, sidera obscurari, corpus jacere?* Scilicet intoxicatus poculo meretricis Romæ Cardinalis, non credit Ecclesiam aliam æternæ salutis asylum esse posse à Romanâ, cujus tamen illam esse religionem facillè intelligit, ut si in aliam quam Pontificis, solam nempe divinam autoritatem resolvatur, (à Papalibus enim vel inventionibus vel confirmationibus, tanquam ex ecclesiastico capite, in solidum prodeunt omnia ligamenta, arteriæ, nervi, corpus Ecclesiæ illius unientes, continentes, sensum, motumq; omnem in illud devehentes) maximâ sui parte in fumum & fabulam abitura sit; Ab hac controversiâ fundamentali & radicali, ex quâ pleræq; aliæ religionem Pontificiam absolventes, tanquam ex primâ origine prodeunt, certum judicium formabitur de reliquis, quibus illi à veritate revelatâ dissidere sustinent. Si fundamentum hoc evertatur, cadet *ὡς ἡ ἀκὴ ἐδ' ἐπίσωμα* ecclesiæ Pontificiæ; si radix hac amputetur, marcescet & dissipabitur foliosissima Romanorum dogmatum arbor illa, sub cujus umbrâ tam suaviter papales aviculæ sui domini inventiones & phantasias decantant. Absolvitur autem controversia tam ardua quatuor imprimis momentis & quæstionibus, quarum quæq; priores in gratiam sequentium fraudulenter repertæ sunt & disputantur. PRIMA generalissima est: An sit unus quispiam à Christo constitutus omnium Ecclesiarum toto orbe dispersarum, atq; ad eò omnium pasto-
rum

rum singulis ecclesiis præfectorum summus pastor, à cuius ab-
 soluto directorio & nutu universa ecclesia, & propter hanc
 omnis temporalis potestas dependeat? Affirmant Pontifi-
 cij, nihil moti scripturæ sacræ silentio inexpugnabili, de mo-
 narchiâ tali ecclesiasticâ: nihil ipsius Servatoris nostri irrefra-
 gabili interdicto, quo suos, nec Petro excepto, Apostolos *πρω-
 τεία & φιλονεικία* illa, (quam post Apostolorum tempora
 Romani episcopi resuscitarunt, & cum tot animarum parnici-
 dio foverunt) turgidos constringit, ne unquam vel ipsi, vel ipso-
 rum legitimi successores sic se efferre audeant. Lucæ XXI, 25.
 seqq. REGES GENTIUM, ait (sive quorumcunq; populorum, con-
 fer. Matth. XXIV, 7. C. XX, 32. Luc VII, 5. C. XXIII, 2. Joh. XI,
 48. Act. II, 5. tempore Christi præter Judæos gentilismo invo-
 lutorum; qui soli reges habebant, de quibus Prophetæ prædixe-
 rant fore, ut Messia regnum in omnia illa extendatur; quod A-
 postoli, tum cum Christus salvificæ suæ morti vicinus esset, im-
 pletum iri, seq; in thronos Regum gentilium reponendos spera-
 bant) DOMINANTUR EIS, (non quidem tyrannicè, neq;
 enim id *καταναυειδεν* per se infert Act. XIX, 16. Jer. III, 14. Ps.
 LXXII, 8. sed dominio simplici. Neq; enim dominationem il-
 lam, qualem discipulis derogat Christus, reprehendit, sed ean-
 dem nudè introducit, imò talem indigitat, qualem discipuli af-
 fectabant; qualem administrantes sunt *εὐεαγέται* vers. 5. qua-
 les multæ fuere gentilium imperitationes; moderatæ nempe
 & æquæ) ET QUI POTESTATEM HABENT SUPER EOS,
 BENEFICI VOCANTUR: VOS AUTEM NON SIC, &c.
 (ad quæ verba rectè Bernhardus Claravallensis Abbas, vir, judi-
 cio Bellarmini Lib. de Script. Eccles. planè Apostolicus. *Non do-
 minantes in clero, sed forma facti gregis. Ne hoc dictum solâ humilitate putes,
 non etiam veritate, vox Domini est in Evangelio, Reges gentium dominantur,
 vos autem non sic. Planum est, Apostolis interdicitur dominatus. I ergò & ti-
 bi usurpare aude, aut dominans apostolatum, aut apostolicus dominatum. Pla-
 nè ab alterutro prohiberis, si utrumq; similiter habere voles, perdes utrumq; & c.)
 Agnovis*

30

29

Agnovit severum illud Christi ab ipso Petro (à quo omnino re-
luctante, tyrannidis suæ originem deducunt Pontificij) repeti-
tum interdictum i. Epist. Cap. V. inter alios *Gregorium Magnum*, sexa-
gesimus sextus à Petro, ut ajunt, Episcopus, ex Præfecto urbis
Papa factus. Et apertè protestatur, occasione *Iohannis Episcopi*
Hierosolymitani, universalis Episcopi nomen arripieatis, illum, qui
vel esse vel dici voluerit Catholicus & summus ecclesiæ visibilis
Episcopus, quicumq; is fuerit, antichristi præcursores fore. Li-
bro IV. epist. XXX. ad *Mauritium Augustum*. Eundem, inquit, fratrem
& confacerdotem meum studiosè admonere curavi, ut si habere pacem omni-
um, concordiamq; desiderat, à stulti vocabuli se appellatione compescat, &c.
Ego fidenter dico, quia quisquis se universalem Sacerdotem vocat, vel vocari desi-
derat, in elatione suâ Antichristum præcurrit, quia superbiendo se cæteris præ-
ponit. Nec dispari superbiâ ad errorem ducitur, qui sicut perversus ille Deus vi-
deri vult super omnes homines, ita quisquis iste est, qui solus sacerdos appellari ex-
petit, super cæteros sacerdotes se extollit, &c. Paria exstant multa in epi-
stola eadem, & XXXIV. ejusdem libri ad *Constantinam Augustam*.
Epist. XXXVI. ad *Eulogium Episc. Alexand.* & *Anastas. episc. Antioch.*
Epist. XXXIIX. ad *Saabianum diaconum*. Epist. LXXX. Libro VI. Epist.
IV. ad *Cyriacum episc. Constant.* Epist. XXIV. ad *Anastas. episc. Antioch.*
Lib. VII. epist. XXX. ad *Eulogium episc. Alexand.* Epist. LXX. ad *Thessal.*
Eandem modestiam, variorum ecclesiæ Patrum testimoniis,
commendavit Gratianus, C. multi dist. XL. ex *Chrystostomo*. C. le-
gimus dist. XCIII. ex *Hierom.* C. Primæ sedis dist. XCIX. ex *Conci-
lio Africano*. C. nullus dist. eadem ex *Pelagio* C. ecce. dist. eadem ex
Gregorio, &c. QUÆSTIO generalis SECUNDA, indeterminatum
prius de aliquo summo Ecclesiæ monarcha postulatum, in spe-
cie ad Petrum confert, scilicet, annon hic ex Apostolorum cho-
ro à Christo solus inauguratus sit & confirmatus, in universali
illo administrandæ ecclesiæ officio? Negandam eam, si thesis
prior, quòd Christus nullum instituerit œcumenicum talem
episcopum, explosa est, quis non videt? In quo genere non sinè
laude eximiâ, Reverendus & Clarissimus Dominus M. JO-
HANNES LUDOVICUS RUELIIUS, Pastor ad templum cathedrale

et Ar-

30
29

& Archipresbyter apud Strasburgenses Borussiae, Theologiae Candidatus
presens noster, pro orthodoxia, in sua hac Inaugurali Disputatio-
ne, mentem calamumque occupavit, pregnantissimam illam
controversiam; An ex Christi dicto illo Matth. XVI, 17. 18. secun-
dum mentem Pontificiorum, Petrum constitutum esse à Do-
mino Monarcham ecclesiae, solide probari possit? iusto modo
pertractans. TERTIA, ex duabus antecedentibus nexu necessa-
rio descendens QUÆSTIO specialiter successionem in jus Petri, si
quod tale fuisset, quale Pontificij mentiuntur, quod Pontifici
Romano tribuunt, concernit. Successionem illam, eò quod à
Deo non esset, sæpissimè interruptam & sublatam fuisse, Satanam
efficaciter operante in filiis incredulitatis per diuturnas vocationes
post Johan. III. Pelagium II. Gregorium. Fabianum. Bonifaciu-
m. Severinum. Martinum I. &c. per Antipapavum affectatas dissen-
siones, quarum XXIIII. ex Platinâ, Onuphrio, Balæo, Bellarmini
chronico occurrunt: per hereticas discessiones, notabiles in vita Ze-
phirini. Lyberij. Felicis secundi. Vigilij. Honorij primi, quæ &
alia prolixè in lucem protrahuntur Confessionis Catholicæ D.
Gerhardi Lib. I. pars II. cap. II. per illegitimas occupationes, nempe (1)
Simoniacas largitiones, quas in Sylvestro III. in Benedicto IV. in Ser-
gio III. in Benedicto IX. detestatur Platina. (2) Sanguinolentas fa-
ctiones, quas deplorat Baronius ad An. 897. 900. 908. 912, &c. (3)
Fraudes & injurias ex quarum praxi de Bonifacio proverbij loco
dictum fuit, ipsum intrasse ut vulpem, regnasse ut leonem, mor-
tuum esse ut canem. Idem historiæ de Gregorio VI. Greg. VII.
Johanne XXIV. & aliis testantur. (4) Magicas artes, quibus ad uni-
versale ecclesiae directorium ascendisse, & illud administraffe
confirmant, de Sylvestro II. Antonius. Archiepiscopus Florentinus part.
II. tit. XVI c. I. de Gregorio VII. Abbas Urspergensis in chron. ad an.
elo LXXX. Benno de vita & rebus gestis Gregorij VII. Quinque, in-
quit, Papa se totos consecrarunt Satanae. Sylvester II. Benedictus IX. Johannes
XX. Iob. XXI. Gregor. VII. Talem, inquam, fuisse successionem post
Petrum, insiciari ipsi Pontificij nequeunt, relinquentes in pro-
clivi.

clivi iudicium autoritate divinâ , qua niti successione illam
 Pontificum errare nesciorum, Ecclesiæ Christi capitum sanctis-
 simorum , impudenter asserunt. Et ut ipsa successio, & succe-
 dentium vitæ de sui origine, quæ divina sanè non est, adeò liqui-
 de non testarentur, vel indè tyrannis Romanorum Pontificum
 crudelis, quâ sibi incompetencia sumunt, satis eluceret, quod
 doctissimi ex Pontificiis complurimi, non (veritate victi) confi-
 teri non possunt successione illam, quam ut palmariam reli-
 gionis partem tuentur juris divini non esse, ut patet ex *Nicolai
 Cusani* lib. II. de Conc. Cath. Cap. XIII. *Thoma de vico Cajetani* tract.
 II. de compar. Pontif. & Concil. c. XXII. *Alphonsi de Castro*,
 verbo Papa. *Franc. Suarez*. lib. III. defens. fidei Catholice c.
 XIII. ex *Dominico à Soto* in IV. sent. dist. XXIV. *Alphonso Mendoza* in
 Controv. Theol. q. IV. & c. Et novissimè *Valerianus Magnus* in col-
 loquio Rheinfeldensi. An. c. 10. loc. LI. habito. Giesensibus Do-
 minis Theologis libenter concessit, Hanc thesin, post etatem D. Petri
 Pontifices Romani, successores eius, habent auctoritatem infallibilem, & c. non
 quimus inferre ex solo textu sacro, siquidem in Bibliis nulla sit mentio Pontificis
 Romani, sed neq; ab autoritate iudicis Ecclesiastici possumus prætere sine argu-
 mento Theologico confirmare illam thesin. Nos enim inter decreta ecclesiastica,
 fidem concernentia, nullum scimus quod Pontifici Romano tribuat expressè in-
 fallibilitatem auctoritatis, & c. Probamus tamen ab auctoritate iudicis Ec-
 clesiastici has VII. propositiones, (1) Pontifex Romanus est successor D. Petri
 Principis Apostolorum. (2) Pontifex Romanus tenet Primatum in universum
 orbem. (3) Est verus Christi vicarius. (4) Est caput totius Ecclesiæ. (5) Est
 omnium Christianorum Pater (6) Et Doctor. (7) Cui à Domino Iesu Christo,
 in Beato Petro tradita est plena potestas pascendi, regendi & gubernandi uni-
 versam Ecclesiam. Patres enim Oecumenicae Florentinae Synodi, cum Eugenio VI.
 Pontifice Romano, questionem de Primatu Pontificis Romani definerunt, & c.
 Egregium vero fundamentum, anno demum 1000. XXXVIII.
 natum pro confirmandâ autoritate Romani Episcopi in spiri-
 tualibus & secularibus summâ, in quam resolvenda sit ultimò
 Christianorum omnium fides, & de quâ, quicumq; fuerit, sub
 periculo excommunicationis infelicissimæ ambigere non au-
 deat: quasi res tam levis æstimationis sit, imperium in consci-
 entias

entias & Regna hominum, ut illi sufficiat aliqua otiosorum Monachorum & Prælatorum, antè secula duo sub imperio ejus pro quo definire cogebantur, convenientium, servilis cōstitutio. Tam desperata causâ religionis est, extrâ verbum Dei asserendâ! QUÆSTIO in negotio hoc QUARTA, specialissimè potestatem Pontificis in temporalia omnia ad lubitum dispensanda, attingit. In qua ut transmittamus omnia quibus potestatem illam conficiam, tyrannicam tamen & Antichristianam esse, solidissimè nostrates dudum evicerunt; quodq; nulla esse queat, si tres hypotheses priores inanes fuerint; vel unum illud; quod in assero hoc postremo, ipsi propugnatores sunt varij, dubij, dissentientes, mendaciorum artificia prodit. Tres sanè publicæ Romanensium factiones hanc thesin qua qua versum miserè lacerant, & distrahunt. Primo enim Politici vel ex sententiâ mancipiorum papalium athei, sic dicti à nonnullis Pontificiis, quod foetidam Pontificum libidinem omni ex parte adorare nolint (ut pater ex libro *Jesuite Garasse* in Steph. Paschah Consiliarium & Advocatum Regium, Et *Racheomiac Felicitis de la Grace*, Jesuitarum, cui libro titulus. *La Chasse du Rénard Pasquin*. confer Baron. ad an. cD LXXIII. §. 13.) Romanum Pontificem jure divino, nullum prorsus rerum temporalium dominium, aut jurisdictionem, sive directè sive indirectè habere contendunt, tales sunt *Marsilius Patavinus* in defensore pacis Guillelmi Barclai J. C. de potestate Papæ, *Rigerus Vidrigtonus* in apologia pro jure principum, &c. Contra Theologi, papam eo ipso quod papa est, non esse Regem vel Imperatorem, ut possit eadem gerere quæ Regis sunt aut Imperatoris, sed posse tamen & Regibus & Imperatoribus uti pro autoritate suâ, si ita commodum existimet ecclesiæ suæ, docent. Deniq; Canonistæ, Papam ut Papam, jure divino habere plenissimam potestatem in universum orbem, in rebus tum Ecclesiasticis tum politicis, astruentes contra priores pugnaciter procedunt: Quales tum Canonistæ, tum Theologi sunt, *Augustinus Triumphus*, *Ioh. de Turrecrematâ*, *Albertus Pighius*, *Nicolaus Sande*.

Sanderus, Bellarminus, Thomas Bozius, Jacobus Gretserus, Alexander Cave-
rius, &c. Nos missâ hac vice Andabatomachia illa papali, in
quam, occasione inauguralis Disputationis, Prædicti Reveren-
di & Clarissimi Viri, Domini M. JOHANNIS LUDOVICI
RUELI, &c. de summâ Petri Apostoli & Monarchicâ potesta-
te (quam ingeniosè commenti sunt Pontificij) in præfens com-
mendandæ, incidimus, id agemus quod suscepimus. Præmitti-
mus verò invitationi, ad solennem hanc disputationem, publi-
cæ, more usitato, optimâ laude dignum, ad clarissima quævis
aspirantis vitæ curriculum Candidati nostri. Natus is est Anno
MDCXIX. die XXIII. Septembris styl. veter. Reëtziæ Neo-Mar-
chicorum, PATRE, viro amplissimo, CHRISTOPHORO
RÜELIO, cive ibidem atq; Mercatore primario, Anno
MDCXXXVII. d. XXVII. Decembr. styl. nov. Fer. 3. Natalit. SAL-
VATORIS, Friedlandiæ Polonorum denatô: MATRE, MA-
RIA Niereden / Matronâ honestissimâ, quæ filium beatificis
undis tinctum studio Theologico mancipavit, rata, præcipu-
um hoc mercaturæ suæ lucrum, si animum filij elegantissimis
humanitatis & Sacrarum Literarum studiis ornatum experire-
tur Parens. In Scholâ patriâ non ignobili, pietate & studiis, quæ
teneram ætatem decent, innutritus, post tyrocinia pueritiæ, or-
namenta discantium plenius sectari aggressus est, Moderatori-
bus (quorum bene meminit) Viro Reverend. atq; Doctiss. Dn.
Samuele Grützmachero, p. t. Ecclesiae apud *Falcburgenses* vigilan-
tissimo, Affini & Compatri suo honoratissimo, juxtâ ac Viro
pereximio & Doctiss. Dn. *Michaële Conovio*, nunc temporis Dire-
ctore Chori ad Aedes S. S. TRINITATIS, & Cantore Gymnasii
Gedanensis famigerabili, amico suo præ plurimis dilecto.
Translatus est inde consiliô Parentum Anno MDCXXXIII. in
Scholam Stargardiensem Pomeranorum, ibidemq; biennium
substitit, Rectore Viro Clarissimo Dn. *M. Daniele Raderechto*, sub
informatione præcipuè tam publicâ, quàm privatâ, Dn. *Matthiæ*
Vveberi, deinceps *M. Christiani Biedermanni*, viroꝝ de studiis ipsias
opti-

optimè meritorum, pariter & sub moderamine *Dn. Matthaei Kekzy*,
Musici celeberrimi & Chori Directoris gravisissimi, ipse Musices
amantissimus, ubi gubernatione & convictu Viri pl. Reverend.
Clariss. *Dn. Danielis Rüeli*, Pastoris ad *D. Johann. vigilantissimi*,
Vice-Præpositi meritissimi (paucis abhinc septimanis inter
multorum lachrymas & suspiria, *d. 3. 13. Junii, horâ 2. pomerid.* piè
in DOMINO & placidè demortui) utilissimè fruebatur, donec
STARGARDIA illa florentissima, delitiæ Vicinorum, et, quod ad
præcipuam Urbis gloriam pertinet, elegantissimorum Ingeni-
orum parens, obsidione Cæsareâ cincta, ANNO M. DC. XXXV. di-
ro (proh!) incendio exposita, cum Scholâ Ejusdem tam veteri,
quàm Gymnasio noviter exstructo, pariter eminentissimis
Templis devastaretur. Anno eodem in Gymnasium Dantiscano-
rum Academicum, Officinam illam doctrinæ solidioris ex-
quisitissimam (CORONAM sub introitu promittentem Musarum
Cultoribus) missus, DN. Professorum, Pl. Reverend. & Excel-
lentiss. DN. JOHANNIS BOTSACCI, S. S. Theol. D. & P. P. tum
temporis Rectoris Gym. & ad ædem S. S. TRINIT. Pastoris pri-
marii, ut & *Dn. Iohannis Mochingeri*, Profesoris Eloquent. incom-
parabilis, nec non *Dn. M. Petri Crügeri*, Mathematic. celeberrimi,
cæterorum, lectiones, sedulo, ut par fuit, frequentavit, ad paran-
dam eam, quæ decet Academias, eruditionem. Antequam verò
istas Musarum Sedes adiret amplissimas, visum fuit lustrare in
POLONIA MAJORI, *Cunitzium*, *Posnaniam* ad *Vartam* & *Prosnam*
fluvios, *VVarsoviam*, Regiam Sedem, *Gnesnam*, quæ prima omnium
scribitur à *Lecho* condita, *Petrocoviam*, Regni Tribunal, *Spicimira-*
riam, &c. In POLONIA MINORI, *Cracoviam*, antiquam Regum Po-
lonorum Sedem, quam *Petrus Appianus PTOLOMÆI CARRO-*
DUNUM scribit, *Sandomiriam* & *Lublinum*, Urbes principales. In BO-
RUSSIA, *Thorunium*, antiquissimam & præclaram Urbem, *Stras-*
burgum, Regium Fortalitium, *Grudentum*, *Mariaburgum*, *Elbingam*,
cæterasq; his minores. REGIO MONTUM demum adiit Anno M.
DC. XXXVII. atque Academia Civis inscriptus est à Magnifico

B

Rectore

Rectore, Viro Amplisf. Dn. CHRISTIANO Obm J. U. D. & P. P.
Ubi Philosophis pariter & Theologis celebratissimis Auspicibus,
studiis suis feliciter continuandis invigilans, PHILOSOPHOS, Dn.
M. Michaelem Eiferum, Logic. & Phyc. Professore, *M. Valentinum*
Thilonem, Oratorem, *M. Albertum Linemannum*, Mathematic. Excel-
lentiss. quem & post ipsius socerum, *Michaelem Gericken*/ Hospit-
tem nactus est exoptatissimus, ex cujus amicissimâ conversati-
one haud exiguum studiis suis adjecit augmentum: THEOLOGOS
verò Magn. D. *Johannem Behnium*, Seniore, in verum nativitat-
CHRISTI annum inquirentem, D. *Celestinum Myslent am.* de Corpo-
re Prutenico disferentem & L. C. Theol. explicantem, Rev. *M.*
Levinum Pouchenium, JOELEM Prophetam interpretantem, & con-
trà Photinianos disputantem, Clar. *M. Andream Mylium*, Hebraea
& quæ Linguarum Orientalium sunt, legentem, curiosè audivit.
Collegiis itidem privatis Lectorio-disputatoriis, qualia institu-
erunt *M. V. Wilhelmus V. Vixendorff.* Metaphysicum, *M. Daniel Lagus*, Phy-
sicum, *M. Christian Sindknecht*, Ethicum, *M. Fridericus Meyer*, Logi-
cum, &c. indefesso studio interfuit auditor, Opponens & Re-
spondens. In hoc fausto studiorum suorum cursu Dn. Cand.
amantissimus Magnis Ingeniis, An. M. DC. XXXIX. nancisceba-
tur occasionem in *Livoniam* proficiscendi, ubi iustravit *Rigam*,
primariam totius *Livoniae* urbem ad *Duinam*, item *Kokenhusen*,
VVolmar, alias, postea *Topatum* sive *Derpt*, Episcopalem urbem, *Reva-*
liam, Metropolim Estorum, *VWeisenburg*, *Tolsberg*, *Borcholm*, Episcopi
Revaliensis sedem. Deinceps literis Fautorum instructus traje-
cit in *Sveciam*, & salutavit *Stockholmiam*, Emporium nobile & Se-
dem Regiam, *Ubsaliam* ad *Salam*, in centro *Sveciae* sitam, Scholæ
publicæ accommodatissimam: His & nonnullis aliis Arcibus,
Propugnaculis, monumentisq; illustribus, visis, rediit ad pristi-
num studiorum suorum domiciliū, Regiomontum. Reduci An.
M. DC. XL. aperiebatur in speratò novum hospitium apud virum
Amplissimum atq; Consultissimum D. *Georgium VVegetum*, p. t.
Senatorem *Kneiphosiensem*, Fautorem suum præcipuum, quē
tam faventem expertus est, ut non solum multum laudis, inter-
prete

re testimonio perquam honorifico, ipsi tribueret, sed etiam
Dn. Candidati filium, Johannem Christophorum Rüelium, se
pari affecturam benevolentiam ultrò polliceretur. Eo tempore
Vir Adm. Rev. Ampliss. & Excellentiss. Dn. D. Abraham Calovius,
S. S. Theologiae Studio sis suam commodabat in Collegiis ope-
ram indefessam, quem quoties Dn. Candidatus audivit, toties
de profectibus & incrementis suis sibi gratulatus est. Achatem
quoq; fidum habuit privatim, Clar. Dn. M. Christianum Vismarum,
virum in primis Doctum & eruditum, quo Praeside Disertatio-
nes Philosophicas de Affectionibus Entis, Eruditorum examini sub-
jecit, postea de Potentiâ & actu, de necessario & contingente, de naturâ &
Spiritu in genere, de Intelligentis in specie, Disertationes habuit. In
Theologiâ verò disputavit de Interpretatione Sacrae Scripturae, de Anti-
Christo, & de Satisfactione CHRISTI: Nec non e Cathedrâ Ecclesiasticâ
aliquoties magnâ cum laude auditus est. Editis nonnullis præ-
claris in Borussia speciminibus, Athenas Albertinas demum lin-
quere constituerat, alias Germaniæ Academiâs visurus. Per Po-
loniam ergò Casubiam, Vandaliam, Pomeraniam migrans, Francofurtum
ad Oderam, Athenarum patriam, attigit proximè. Perrexit Wi-
tebergam, Theologum grandævum, Dn. D. Iacobum Martinum, D. Joh.
Hülsemannum, Professore Theologum incomparabilem, D. Paulum
Röberum, Concionatorem celeberrimum, D. Iohann. Scharfium, Phi-
losophum solertissimum aditurus. In superiorem Germaniam
progrediens ARGENTORATUM per orbem terrarum cele-
berrimum præprimis quidem affectabat, quod ultrâ ducentos
annos & genere & honore claros novit RÜELIOS Cives, neq;
hodie ibidem caret Superstitibus præclarissimis Familia illa lon-
gæva: At per sæventia bella (quod vehementer dolet) illud tunc
temporis videre non licuit. Reverti coactus in Misniam Dn.
Candidatus, petiit DRESDENAM, Domo Principe, quæ splen-
dore & gloriâ cedit nulli, Lipsiam accessit, deinceps Ienam, Thu-
ringiâ misâ pedem protulit ad Saxones, atq; peragravit Naun-
burgum, Merseburgum, Hallam, Illustres Principum Sedes. Neque
præterivit Islebiam, dulcissimam Megalandri nostri patriam. So-
lue

lum demum Natale repetens, in reditu (ne videretur hospes in patria) Brandenburgum antiquissimum, Spandovium munitissimum, *Coloniam & Berolinum*, AUGUSTAS MARCHIONUM BRANDENBURGICORUM, nec non Urbes vicinas, illis quanquam longè minores, *Bernoviam, Britz-am, Freienvaldum, Oderobergum*, reliquas, perlustravit. Cùm postmodum Patriæ, habitis in Ecclesiâ aliquot sermonibus, suam & industriam & observantiam prolixius probâset, invitatus est ad aliquam concionem Sedini in Templo Arcis Ducalis habendam, cui Deustam felicem concessit eventum, ut An. CHRISTI M. DC. XLI. à CONSILIO REGIO, Ecclesiæ Falcobergensis constitueretur Pastor. Sacris Ministerii post legitimam vocationem & ordinationem d. XXXI Maji, Ejusd. anni, SEDINI in Templo ad D. Jacobi à Plur. Rever. Excell. Dn. *D. Jacobo Fabricio*, Pastore t. temp. Aulico & Superintend. General. Pomeran. Oriental. ritè initiatus, piè constituit Dn. Candidatus, spartam suam candidè & decenter exornare, nec quicquam prætermittere, quod fidelem DOMINI decet operarium. Et sanè DOMINUS ipse rem bene gestam exitu admirabili comprobavit. Equidem complectebantur exitiosa Germaniam bella, & indies horribiliora, quæ animos mortalium valdè solent torquere, irruerant mala, exponebatur & Clariss. Dn. Candidatus variis multorum adversitatibus: Mirificè verò tantis malis eripiebatur, & quietiori, DEO PROVIDENTE, præfiebatur functioni, cùm Anno M. DC. XLVIII. Nobiliss. & Amplissimus SENATUS Illustris Reipublicæ Gedanensis, Promotore, Viro Nobilissimo & Generoso, Dn. ADRIANO de LINDA, tunc temporis, Magnific. SENATŪS PRÆSIDE, & ADMINISTRATORE Promontiorum, illum ad Pastoratum Ecclesiæ Löbloviensis & Vicinarum promontorii Prusfici vocaret. Ubi Ecclesiastico muneri per decennium cum laude præfuit, & ex viribus, quas in functione illâ Eidem suppeditavit DEUS, ministravit, Dn. PATRONIS suis commendatissimus, qui inscriptiones laborum Ejus, quos publici juris fecit, ut SPECIMINA CONCIONATORIA, SACRA TRIUM-

TRIUMPHALIA, Meletemata de SPIRITUALI AGRICULTURA & COOPERARIIS DEI, Acclamations solemnes, &c. benevolâ omninò exceperunt manu: Et, ut solent DOMINI GEDANENSES Officia & studia suorum abundè remunerari pro meritis cujuscunq; & ad majora promovere benemerentes, ita quoq; Dn. Candidatus propensiorum eorum affectum advertit, ipsum ad altiora evecturum. Occupavit verò conatus illos REGIA vocatio, ad Archipresbyterium Strasburgense, quod Serenissimæ Manus, Anno M. DC. LVII. d. XXX. Augusti, Mariæburgi clementissimè eidem confirmarunt. Magni, ut par est, MAGNATUM gratiosum affectum ergà se æstimavit Candidatus pereximius, non dubitans sequi, quo REGIA JUSSA eum vocâssent, annuente unanimo STRASBURGENSIUM voto. Functionem idcirco priorem debitè resignavit Dn. Candidatus & Anno M. DC. LVIII. d. XXVII. Januarii, styl. nov. Ecclesiæ Löblovienfi publicè per Concionem solemnem, more solito, valedixit. Pannonia tamen nondum obtinuit, quod per splendidas ad suscipiendas functiones Ecclesiasticas invitationem sollicitaverat. Neque STRASBURGUM desiderii sui compos fieri potuit, mutatâ illâ rerum facie. PATRIÆ operam atq; ad eò non denegavit suam, ut professus fuerit, se Eidem studia sua omnia debere, tutam IPSI aliquando subministraturæ occasionem, congruum esse existimans, sub PATRIO vivere PRINCIPE. Cùmq; perpetuo Matris suæ consenescentis, Dn. Fratris pariter, Sororum, affinium & amicorum teneretur desiderio, decreverat, suum, quem illis debebat, amorem atq; benevolentiam, testatum reddere, id quod præstitit Anno proximo adventu suò, quem per decennium expectaverant, exoptatissimò. Postmodum animus ferebat, ad *Oras ire maritimas*, propterea *Mense Augusto* se conferebat in *Academiam Gryphiswaldensem*, transibat *Stralsundium*, salutabat *Rostochium nostrum*, pergebat *Vismariam*, trajiciebat in *Daniam*, cum Rex SVECIÆ CRONEBURGUM & *Helsingöræ* deditioe accepisset, *Hafnia* autem, vulgò *Copenhagen*, arctâ obsidione premeretur. *Røgschildia*

30.

29.

schildis REGUM DANIAE & Magnorum Ducum insignia monu-
 menta conspicienda praebeat. FRIDERICIBURGUM Paradisum
 Regium Septentrionalem dixeris, cujus splendor non solum
 Dn. Candidatum, sed & multos alios admiratores habuit. *Sora*
Selandiae & antiquitatibus, & Nobilitate, & literarum cultu ce-
 lebris est. *Croneburgo*, Castello Regio, ultra mare ab altera
 parte *Helsingborch* cum oppido ejusdem nominis respondet. *SCHO-*
NINGIA, vulgo *Schonen*, oppidorum frequentia maritimis opi-
 bus, & portuum commoditate, nulli cedit, Provincia insignis,
 Regioni. Placuit & navigare in *Norvegia*, ne incognita essent
 Dn. Candidato quinque; Arces Regiae, *Bahusia*, *Aggerhusia*, *Bergerhu-*
sia, *Nidrosia*, *Vardhusia*. In regressu lustravit sub Zelandia *Amigri-*
am & *Huenam*, vulgo *Veen*: Item *Fioniam*, *Lagelandiam*, *Falstria*, in-
 sulas: *Moensiam* & *Gutlandiam* praeternavigavit, properans ventis
 secundis *Lubecam*. Cursui tam veloci & felici accedebat prox-
 ime *Hamburgum*, urbs Hanseaticarum opulentissima, per terras
 salutanda. Neque tamen *Holsatia* omnino praeteriri debebat,
 quamvis ob excursiones militum sine magno periculo, praeter
Segebergam, *Chilonium*, vulgo *Kiel*, *Crempam* & *Reinholdsburgum*, vix con-
 cedebatur alia lustrare loca. Institutum erat *BRUNSVVIGAM*, be-
 neficam olim antiquae *PROSAPIAE RÜELIANAE NUTRICEM*, pri-
 ma ad instar *MATRIS* venerandam, demum, *Luneburgo*, *Cella* &
Hannovera *PRINCIPIBUS* Sedibus visis, salutare, quae non nescie-
 bat benevole excipere progeniem. *Hildesheimii* gloria est anti-
 quitas, neque caret splendore, quod Templum insigne habet.
WOLFERBYTUM Dn. Candidato *PRINCIPIS* aperuit Bibliothe-
 cam, quae conspectui sistit multorum millium volumina. *AU-*
GUSTAE Vindelicorum Confessione Protestantium augustissimae
 invitabant Cl. Dn. Candidatum, ut excurreret in *Thuringiam*
 & *Bavariam*, perlustrans *Erfordiam*, *Norimbergam*, *Altorffium*, ejusque
Academiam, & multa alia praecleara Oppida. In regressu, volu-
 pte *JULIAM* videndi ductus, peragravit *Duderstadum*, *Nordhusi-*
am, *Castelium*, *Quedlinburgum*, *Blanckenburgum*, *Vernigerodam* Monti
 Bructe-

Bructerorum vicinam, deinceps *Halberstadtum, Groningiam, quæ*
splendido Templo illustris, *Magdeburgum, Garlebium, Soltzellam, &c.*
Properabat demum repetere ROSTOCHIUM nostrum, instante
Hyeme: Ubi salutatio præprimis Viro Magnifico atq; Amplissi-
mo, Excell. Dn. D. JOH. GEORG. DORSCHEO, p. t. Dn. Can-
didati Hospite beneficentissimo, tunc Facult. Theol. DECANO,
nunc Magn. Rectore, postquam ipsi profusus esset instituti sui
rationem, accingebat se incunctanter ad iter Prussicum. Redux
in Borussia sub ipsius *Auspiciis* novi anni felicibus, d. 1. Januarii,
currentis scilicet M. DC. LIX. ibidem multis votis comiter exce-
ptus est à Fautoribus & Amicis. Neque frustraneum erat iter;
PRINCIPUM enim, DUCUM, COMITUM, BARONUM, & aliorum
magnorum virorum, nec non Theologorum multorum, singu-
larissimam conciliavit sibi Dn. Candidatus gratiam, favorem
& benevolentiam. REGIOMONTUM interea cogitabat de confe-
rendâ Dn. Candidato palmâ Philosophicâ, dudum promeritâ.
Rem nomine Amplissimæ Facultatis Philosophicæ non solum
explicuit in Programmate Vir Excell. Clariss. M. VALENTI-
NUS THILO, Eloquentiæ Professor celeberr. DECANVS;
Sed insuper Candidatum nostrum honorificentissimè per lite-
ras ad SUMMOS in Philosophia HONORES capescendos invita-
vit, ad quos demum PATROCINANTE, Serenissimi & Poten-
tissimi PRINCIPIS ac DOMINI, Dn. FRIDERICI WILHELMI,
Marchionis Brandenburgici, S. R. I. Principis ELECTORIS &
ARCHICAMERARII, &c. &c. GENEROSISSIMA VIRTUTE, Eun-
dem Nobiliss. FACULTAS Philosophica d. 17. Aprilis styl. nov. hujus
ANNI, solemni ritu provexit, præcipuo inter VI. CANDIDA-
TOS eximie eruditionis loco collocatum. Imitatorem acce-
pimus Dn. Candidatum in hoc Honoris stadio fratris sui aman-
tissimi, Viri Excell. Dn. CHRISTOPHORI HEINRICI
RÜELII, Practici apud Stargardiens. pereximii, qui jam ante
aliquot annos à Facultate MEDICA Laurum obtinuerat DO-
CTORALEM, cujus susceptionem differre voluit Candidatus
noster

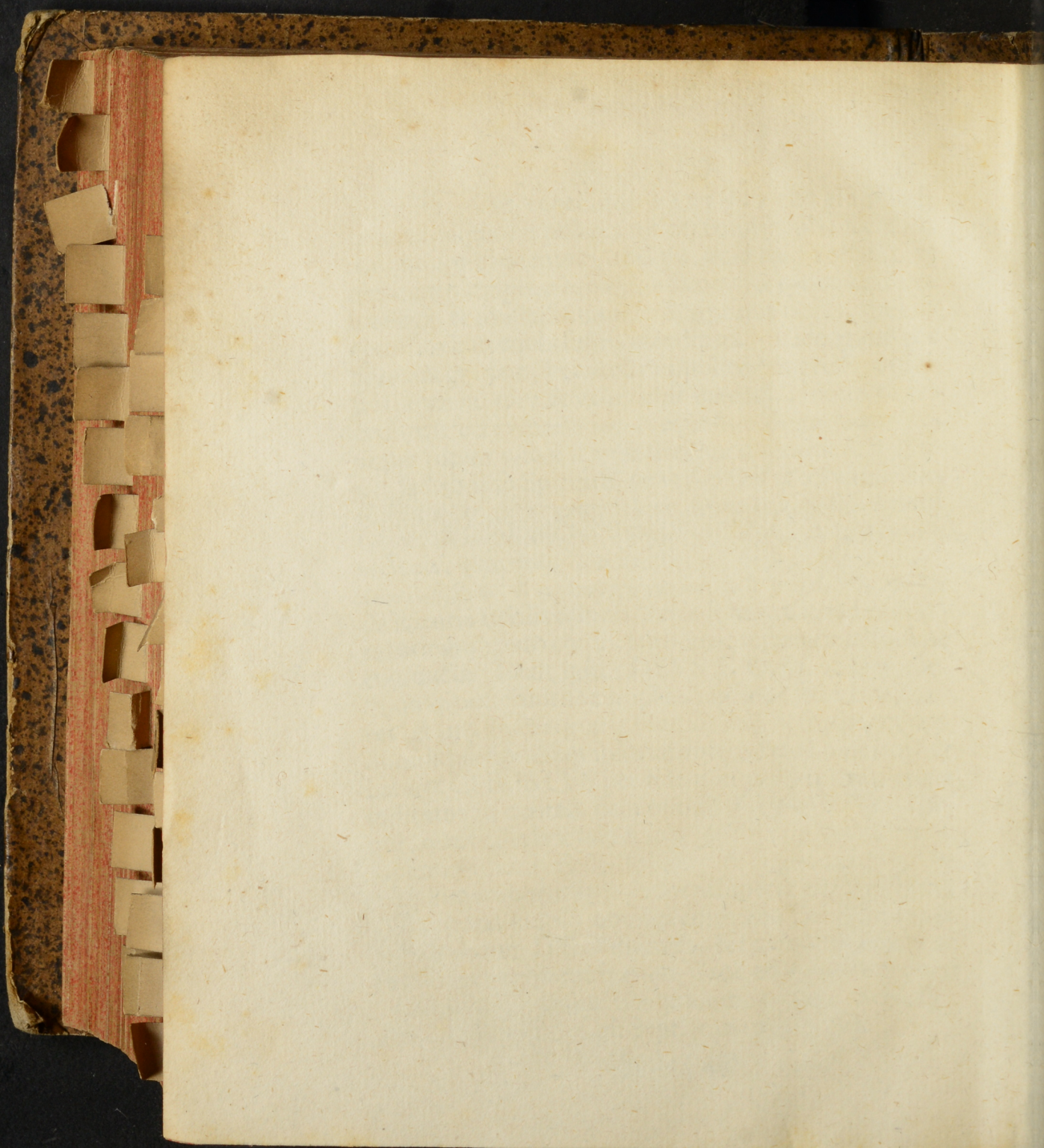
30.

29.

noster in commoditatem optimam, Fratri concedens primas, ne minoris esset splendore Gradûs, qui minor erat natu, sed ut annos compensaret gloria. Nactus verò opportunitatem rerum suarum commodissimam, honestissima desideria in FACULTATIS THEOLOGICÆ nostræ sinu (omni benevolentia merito, ingenia ad Ecclesiæ certissimum emolumentum nata & educata, complectentis) effundere, & maturorum suorum studiorum testimonia & præmia publica petere voluit. Nec quidquam obstitit præcellentissimis illis conatibus, quin admissio ad examen privatum DN. CANDIDATO ad summos in Theologia honores aditus aperiretur. Examini subiectus, illam iudicii in rebus Theologicis dexteritatem & Orthodoxias sinceritatem Collegio nostro probavit, ut omninò dignus habitus sit, qui Inaugurali Disputatione, cui dies I. Septembris dicta est, publicum etiam de eruditione suâ iudicium experiretur. A vobis itaq; Magnifice Domine RECTOR, Amplissimi, Consultissimi, Experientissimi, Excellentissimi, Clarissimi Dn. Professores, Reverendi verbi divini Ministri, Eximii artium Magistri, Nobilissimi & Præstantissimi Dn. Studiosi, cæteriç; Literatorum, & literarum Fautores, vestris honoratissimi titulis, eo quo par est studio, contendimus, ut aliis tantisper sepositis negotiis die dicto DISPUTATIONEM HANC INAUGURALEM desiteratissimâ præsentia vestrâ, pro meliori commoditate, vel opponendo, vel auscultando, votivè condecorare dignemini. Id DEO nostro & Servatori, Summo redemptorum suorum PASTORI, imprimis gratum, Facultati verò nostræ & Domino Candidato perhonorificum erit, qui toti in eo manebimus, ut benevolentiam tantam studiis promptissimis, quovis tempore, locoç; pro posse repensemus.

*P. P. Sub Sigillo Facultatis Theologicæ, Anno
M. DC. LIX. d. XXI. Augusti, que erat Dominica XII. post
TRINITATIS, insignis memorabili voce Populi;
DOMINUS BENE OMNIA FECIT.*

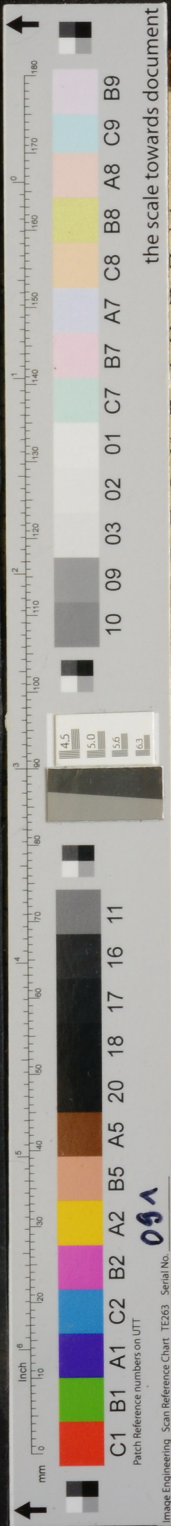

Meletemata de SPIRITUALI AGRICULTURA &
DEI, Acclamations solemnes, &c. benevolâ
tunt manu: Et, ut solent DOMINI GEDANENSES
suorum abundè remunerari pro meritis cujus-
ora promovere benemerentes, ita quoq; Dn.
beniorem eorum affectum advertit, ipsum ad
m. Occupavit verò conatus illos REGIA voca-
esbyterium Strasburgense, quod Serenissimæ
M. DC. LVII. d. XXX. Augusti, Mariæburgi cle-
m confirmarunt. Magni, ut par est, MAGNATUM
um ergâ se æstimavit Candidatus pereximius,
ui, quo REGIA Jussa eum vocâsset, annuente
BURGENSIUM voto. Functionem idcirco prio-
navit Dn. Candidatus & Anno M. DC. LVIII. d.
s, styl. nov. Ecclesiæ Löbloviensi publicè per
mnam, more solito, valedixit. Pannonia ta-
otinuït, quod per splendidam ad suscipiendas
estasticas invitationem sollicitaverat. Neque
esiderii sui compos fieri potuit, mutatâ illâ re-
RIÆ operam atq; adeò non denegavit suam, ut
Eidem studia sua omnia debere, tutam I P S I
nistraturæ occasionem, congruum esse existi-
o vivere PRINCIPE. Cùmq; perpetuo Matris
tis, Dn. Fratris pariter, Sororum, affinium &
etur desiderio, decreverat, suum, quem illis de-
tq; benevolentiam, testatum reddere, id quod
oximo adventu suò, quem per decennium ex-
ptatissimò. Postmodùm animus ferebat, ad
propterea *Mense Augusto* se conferebat in *Acade-*
ensem, transibat *Stralsundium*, salutabat *Rostochium*
et Vismariam, trajiciebat in *Daniam*, cum Rex
ARGUM & *Helsingöræ* deditioe accepisset, *Haf-*
Copenhagen, arctâ obsidione premeretur. *Rõe-*
schildia

30
29